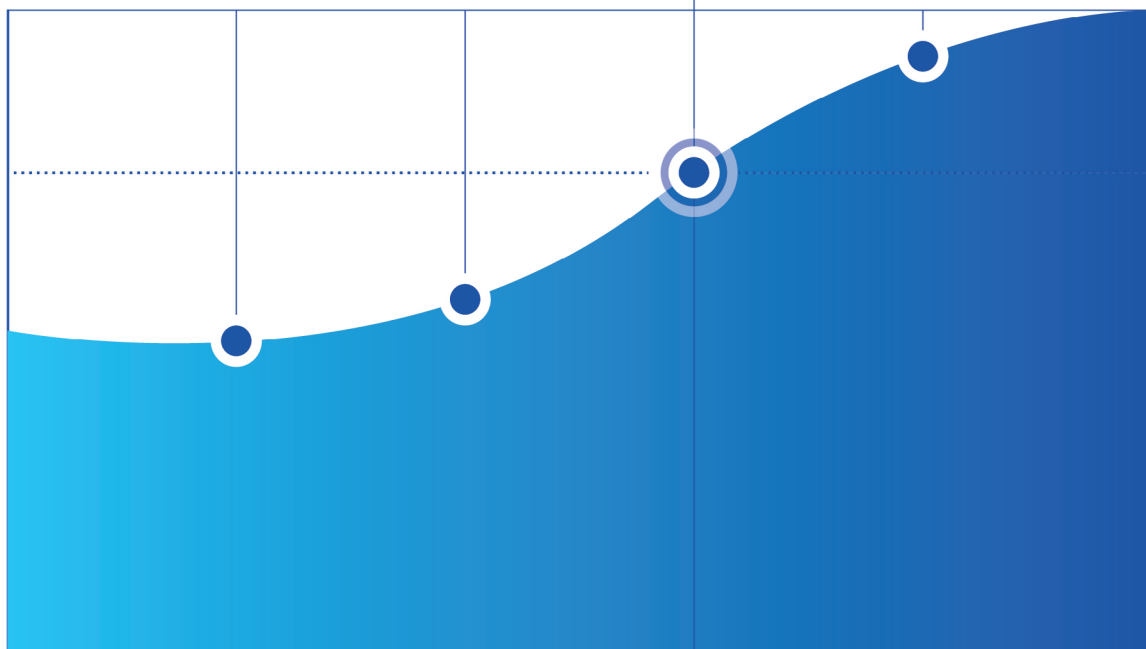

MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE 2017

Versenyképesség
és a humánerőforrás-fejlesztés
szerepe napjainkban

MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE 2017

VERSENYKÉPESSÉG ÉS A HUMÁNERŐFORRÁS-FEJLESZTÉS SZEREPE NAPJAINKBAN

Szerkesztők: Dr. Baranyi Aranka, Dr. Csáfor Hajnalka

Absztraktkötet [PDF]
ISBN 978-615-5621-64-2

Eger, 2017

MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE 2017

VERSENYKÉPESSÉG ÉS A HUMÁNERŐFORRÁS-FEJLESZTÉS SZEREPE NAPJAINKBAN

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

az EKE Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Gazdaságtudományi Intézete
és Üzleti Tudományok Intézete,
valamint az MTA MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottság közös szervezésében

Időpont: **2017. november 20. (hétfő) 13.00**

Helyszín: **EKE Gyöngyösi Károly Róbert Campus, „A” épület**
3200 Gyöngyös, Mátrai út 36.

Védnök: **Dr. Latorcai Csaba**, társadalmi és örökségvédelmi ügyekért, valamint
kiemelt kulturális beruházásokért felelős helyettes államtitkár

RÉSZLETES SZAKMAI PROGRAM:

13.00–13.10 MEGNYITÓ – KÖSZÖNTŐK
Helyszín: „A” épület, II. előadó

13.10–14.00 PLENÁRIS ELŐADÁSOK
Helyszín: „A” épület, II. előadó

Levezető elnök: Dr. Baranyi Aranka egyetemi docens

13.10–13.25 Prof. Dr. Dinya László:
Fenntartható társadalom növekvő egyenlőtlenségek mellett

13.25–13.40 Prof. Dr. Marserek Sándor:
Versenyképesség és innováció szerepe és értékelése Magyarországon

13.40–13.55 Prof. Dr. Szlávik János:
Mi mozdíthatja a gazdaságot a fenntarthatóság irányába?

14.10 – SZEKCIÓK:

I. VERENYKÉPESSÉG ÉS GLOBALIZÁCIÓ

Helyszín: „A” épület, II. előadó

Szekcióelnök: Dr. Bozsik Norbert főiskolai tanár

Dr. Domán Szilvia – Dr. Bakos-Tóth Eszter:

A biztosítás szerepe a lakossági megtakarítások szortimentjében

Dr. Téglá Zsolt:

Disztribúciós rendszerek fejlesztésének lehetőségei

Dr. Baranyi Aranka:

Hazai vállalkozási szféra pénzügyi helyzetének vizsgálata objektív mutatószámok alkalmazása mellett

Kerekesné Dr. Mayer Ágnes:

Az V. Magyar Sajtmustra kínálati palettájának innovatív bővítése - Tapasztalatok a sajt-sör, sajt-bor és sajt-gyümölcs workshopok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban

Kovács Gyöngyi:

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 dokumentumelemzése a fenntarthatóság aspektusából

Dr. Nagy-Kovács Erika:

A felsőfokú intézmények választását befolyásoló tényezők

Dr. Kozák Anita:

A munkaerő-piaci kihívásokra tett HR intézkedések eredményességének vizsgálata – módszertani kérdések

II. TUDÁS ÉS INNOVÁCIÓ

Helyszín: „A” épület, III. előadó

Szekcióelnök: *Dr. Taralik Krisztina* egyetemi docens

Dr. Szántó Ákos – Matiscsákné dr. Lizák Marianna:

Az Eszterházy Károly Egyetem Egri Campus hallgatóinak stressz-szint mérése

Dr. Pallás Edith:

***Együttműködés és minőségbiztosítás a borturizmusban
Egy innovatív példa***

Dr. Csáfor Hajnalka:

***A duális képzés, mint felelős vállalati tevékenység, fejlesztése
az Észak-magyarországi régióban***

Dr. Taralik Krisztina – Dr. Domán Szilvia:

A kultúra szerepe a fogyasztói magatartásban

Dr. Román Róbert:

A hazai cégalapítások és a devizahitelek utóhatásai

DR. DINYA LÁSZLÓ

egyetemi tanár

dinya.laszlo@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Menedzsment Tanszék

Fenntartható társadalom növekvő egyenlőtlenségek mellett?

Jelenlegi globális működésünk paradigmájának legvilágosabb kritikáját D. Harvey így fogalmazta meg: „Alapvető problémánk, hogy a profitot privatizáljuk, a költségeket pedig társadalmasítjuk.” És mindez párosul azzal az érvényét veszített, régi illúzióval, hogy „a láthatatlan kéz” (A Smith) majd gondoskodik a közös érvényesüléséről. Ma már világossá vált, hogy amennyiben a formális (jogrendi) és informális (társadalmi kultúra) játékszabályok nem gondoskodnak a jólét megfelelő terítéséről, ennek eredménye a polarizált, növekvő egyenlőtlenségekkel terhelt, fenntarthatatlan társadalom lesz. A legutóbbi (2017. november 17-i) göteborgi EU-csúcson éppen ennek a dilemmának a jegyében eléggé egyértelművé vált egy újabb törésvonal az EU-tagországok között - nevezetesen a 2019-2025 közötti időszakra fő prioritássá tenni kívánt „Európa szociális pillére” program megvalósítása kapcsán. Pedig a célkitűzés egyszerű: az előző két költségvetési időszak fókuszában a jelentősen kibővült EU tagországainak gazdasági konvergenciája állt, de a globálisan versenyképes EU szociális konvergencia nélkül esélytelen. A program kezdetben az Euro-zóna tagjait célozta meg, de rájöttek, hogy amennyiben így valósul meg, csak növekedne a távolság a zóna tagjai és a többiek között, így ma már valamennyi tagország érintett. Kormányunk az ellenzők között van, és itthon a jelentőségéhez képest a téma alig szerepelt a közbeszédben. A pro és kontra érveket érdemes megvitatni, mert jelenleg úgy tűnik, amelyik tagország ebből a programból kimaradna, az elköszönhet az EU-tól is. Akkor pedig a hazai társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével is egyedül kell megbirkóznunk egy, az EU perifériájára sodródó országban, ami meglehetősen illuzórikus vállalkozás lenne.

Kulcsszavak: *társadalmi egyenlőtlenségek, EU szociális pillére*

Sustainable society with growing inequalities?

The most clear critique of the paradigm of our current global operation is that D. Harvey said: „Our basic problem is while profits are privatizing costs are socializing.” And this is coupled with the old illusion that the „invisible hand” (A. Smith) will take care of the public good. It has now become clear that if the formal (legal) and informal (social) rules of the game do not ensure the proper distribution of prosperity, it will result in a polarized, unsustainable society with growing inequalities. During the recent EU summit in Göteborg (17 November 2017) was a sign of a new breaking line among EU-member countries - notably for the implementation of the ‚Europe’s social pillar’ program, which is to be the main priority for the period 2019-2025. In turn, the objective is simple: in the focus of the previous two budget years was the economic convergence of significantly enlarged number of EU member states at stake, because without a social convergence the globally competitive EU is unlikely. The program initially targeted the members of the Eurozone, but realizing that if this was the case the distance between the zone members and the others would increase, so now all the Member States are involved. Our government is among the opponents, and the subject matter was hardly spoken in public with respect to its significance. The pros and cons arguments are worth discussing, because now it seems that a member country is missing out of this program, it can also go far beyond the EU. Then, we have to cope alone by reducing the domestic inequalities in our country drifting to the periphery of the EU, which would be a rather illusory enterprise.

Keywords: *social inequalities, social pillar of EU*

DR. MARSELEK SÁNDOR

egyetemi tanár

marselek.sandor@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Menedzsment Tanszék

Versenyképesség és innováció szerepe és értékelése Magyarországon

Összefoglalás

A versenyképesség fogalmának és mérésének hatalmas mennyiségű hazai és nemzetközi szakirodalma létezik, általánosan elfogadott definíció vagy mérési módszer azonban máig nincsen. A versenyképesség összetett kategória, hiszen igen sok tényező befolyásolja, esetenként jelentősen eltérő mértékben. Röviden fogalmazva a versenyben való helytállást jelenti. Megítélésénél a versenytársakhoz képest elfoglalt helyzetet értékelhetjük. A versenytársak lehetnek nemzetközies vagy hazaiak, a versenyképesség vizsgálható országos, ágazati és vállalati szinteken, továbbá termékre/ szolgáltatásra vetítve.

Kutatásom során a World Economic Forum értékelését elemzem és részletesen bemutatom a versenyképességet befolyásoló tényezőket. Ismertetem a kutatás és innováció hazai helyzetét. Következtetésként levonható az az értékelés, hogy Magyarország csak a tudásalapú társadalom fejlődési pályáján lehet sikeres.

Kulcsszavak: *verseny, kutatás, innováció, rangsor, humánerőforrás*

The Role and Evaluation of Competitiveness and Innovation in Hungary

Summary

Although an immense amount of domestic and international literature has been compiled on competitiveness there is no universally accepted definition or method to measure this concept. Competitiveness is utterly complex and a large number of factors may have their influence felt at times to a surprisingly diverse extent. In a nutshell it refers to being able to compete. During the assessment process the situation of the competitors is taken into consideration. Competitors may be domestic or international; competitiveness may be assessed at national, sectoral, and corporate level considering goods and services respectively.

This paper focuses on the analysis of the Global Competitiveness Report by the World Economic Forum and the factors influencing competitiveness are scrutinised in detail. The situation of research and innovation in Hungary will also be presented. The conclusion may be drawn that Hungary can be successful only if it is established on a knowledge-based society.

Key words: *competition, research, innovation, hierarchy, human resource*

DR. SZLÁVIK JÁNOS

egyetemi tanár, MTA doktora, Professzor Emeritus
szlavik.janos@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem
 Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
 Gazdaságtudományi Intézet, Közgazdaságtan Tanszék

Mi mozdítja a gazdaságot a fenntarthatóság irányába?

Az előadás címében feltett kérdés, miszerint – mi mozdítja a gazdaságot a fenntarthatóság irányába – előtt célszerű feltenni azt a kérdést, hogy mi mozgatja magát a gazdaságot, pontosabban, mi mozgatja a gazdaságot a közjó növelése irányába. Adam Smith mindkét alpművében a „láthatatlan kéz” hatását nevezi meg, amely mintegy a domináns gazdasági érdekektől rejtve, a szereplők által nem is akarva, a közjót segíti.

A „láthatatlan kéz” létezését kétségbe vonók közül kiemeljük J. Stiglitz Nobel-díjas közgazdász 2010-ben tett jelentését. „A láthatatlan kéz azért volt láthatatlan, mert ott sem volt. Kevesen érvelnének ma amellest, hogy a bankok menedzserei saját érdeküket követve a világ gazdaság jólétét mozdítanák elő”. Kérdés tehát, hogy milyen viszony van a tulajdonosok, menedzserek, dolgozók között az új érték elosztását tekintve. Mit is takar a vállalatok társadalmi felelőssége? Vajon a gazdaságtársadalom kapcsolatrendszerében a jótékonykodás (filantrópia) vagy a kölcsönösen előnyös partnerkapcsolatok (reciprocitás) dominálnak?

A fenntarthatóságot vizsgálva a szigorú fenntarthatóságot tekintjük reális elvárásnak. Ennek a viszonyában vizsgálni kell a fenntarthatósági szintek szerepét a globálistól a helyi szintig. Mit is jelent a fenntarthatóság szempontjából a „glokalitás” fogalma, továbbá milyen összefüggések vannak a szubsidiaritás és az externáliák között? A fenntarthatóság felé történő lépések általam vizsgált 6 lépést tekintve kiemelendőnek tartom az emberi munkavégzés (élő munka) szerepét és az egész folyamat ökológiai lábnyomra gyakorolt hatását.

Közgazdászként a gazdasági dimenzióra koncentrálnivaló vizsgálendő a természeti és a társadalmi dimenzió szerepe is.

Kulcsszavak: *fenntarthatóság, „láthatatlan kéz”, „CSR” a gazdaság nyitott és zárt láncai*

What makes the economy move towards sustainability?

Before we put the question mentioned in the title – What makes the economy move towards sustainability? – it’s practical to put another question: What makes the economy move towards increase of public welfare? Adam Smith specifies the effect of “the invisible hand” in both of his basic works, which helps the development of the public welfare without the will of the involved parties own and free from the dominant economic interests.

From those who criticized the theory of the invisible hand we stress the importance of the report of the Nobel prizewinner J. Stiglitz in 2010. According to Stiglitz “The invisible hand was invisible, because it was not even there. Only a few people believe that the managers of the bank sector would increase the world welfare in their own interest.”

Consequently the question is the following: What is the relationship between the owners, managers and employees in distribution of the new values? What does social responsibility of corporations mean? Whether philanthropy or reciprocity is the dominant in the system of economic and social relations?

Analyzing sustainability, the realistic expectation can only be strong sustainability. Connected to this we have to examine the role of the levels of sustainability from the global to the local level. What does the concept of “glocalism” mean connected to sustainability? And what are the connections between subsidiarity and externalities?

Analyzing the 6 steps towards sustainability I consider outstanding the role of human work (living labor) and its effect to the ecological footprint.

As an economist I do think that besides focusing on the economic dimension we have to analyze the role of the environmental and the social dimensions as well.

Key words: *sustainability, „invisible hand”, CSR, the open and closed chains of the economy*

DOMÁN SZILVIA

főiskolai docens

doman.szilvia@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete Marketing és Vendéglátás Tanszék

BAKOS-TÓTH ESZTER

főiskolai docens

btoth.eszter@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Számviteli és Pénzügyi Tanszék

A biztosítás szerepe a lakossági megtakarítások szortimentjében

A magyar háztartások nettó megtakarításai (pénzügyi eszközeinek állománya) – 2017-re 12,9 ezer euróra növekedett, megközelítette a GDP 100 százalékát, - köszönhetően a 2010-et követő jelentős emelkedésnek. Ez a szám az EU régi tagországaiával összehasonlítva viszonylag alacsony, a visegrádi országokhoz képest azonban kifejezetten magasnak mondható. (Palócz et al. 2012) (Horváth-Paulovics, 2017)

A megtakarítások témakörét vizsgálva kutatásunk fókuszba azt állítottuk, hogy a háztartások pénzügyi vagyoniában hogyan jelennek meg, és milyen szerepet töltenek be a különböző biztosítások és biztosítással kapcsolatos tartalékok.

A biztosítás célja így nem más, mint egy védelem a bizonytalan jövő káros hatásaira nézve. (Szabó – Viharos, 2001). A mai rohanó világ számtalan veszélyforrást jelent az egyének biztonságérzetére és egészségi állapotára nézve a túlhajszoltság és az állandó stressz miatt, ezért a társadalom egyre nagyobb része igyekszik a saját és családja kockázatát legalább valamelyest csökkenteni. A biztonság iránti igény nem a XXI. század „terméke”, mivel Maslow már a XX. század közepén igen előkelő helyen szerepeltette szükséglet-hierarchia modelljében (Maslow, 1943). Jelen tanulmányunkban bemutatott primer kutatásunkban a lakossági megtakarítások,

azon belül a biztosítások szerepét vizsgáltuk az egyetemünkre járó nappali és levelező tagozatos hallgatók körében.

Kulcsszavak: *lakossági megtakarítás, biztosítás, primer kutatás*

The Role of Insurance in Sorts of Household Savings

The net savings of Hungarian households (stock of financial assets) increased to EUR 12.9 thousand by 2017, reaching close to 100 per cent of GDP, thanks to the significant increase after 2010. This figure is comparatively low compared to the EU's old member states, but it is relatively high compared to the Visegrád countries.

Looking at the issue of savings, we focused our research on how the financial assets of households appear and what the different insurance and insurance related roles are.

The aim of the insurance is nothing but protection against the adverse effects of the uncertain future. Today's fast-paced world is a major source of danger for the safety and health of individuals due to overwork and constant stress, so more and more people are trying their own and reduce the risk of your family at least somewhat. The need for security is not a 21st century „product” since Maslow already formulated this in the twentieth century in his model of needs hierarchy.

In our primary research presented in our study, we examined the role of household savings, including insurance among our full time and correspondent students.

Keywords: *residential savings, insurance, primary research*

DR. TÉGLA ZSOLT

egyetemi docens

teгла.zsolt@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Menedzsment Tanszék

Disztribúciós rendszerek fejlesztésének lehetőségei

Manapság, ha egy autószerelő egy autóalkatrész kereskedő web shopján keresztül vásárol, a kívánt alkatrész néhány órán belül megérkezik hozzá, s ez teljesen természetesnek, a szolgáltatás alapvető részének tekinthető. Ez a kutatás bemutatja azokat a folyamatokat, amelyek ezt biztosítják. A kereskedők már nemcsak a termékek árával és minőségével, hanem a kiszállítási idővel is versenyeznek egymással. A vállalatoknak időről időre felül kell vizsgálniuk az ellátási láncukat, és javítaniuk kell a folyamatokon, ha versenyképesek akarnak maradni. Megvizsgáltuk, hogy az egyik legnagyobb forgalmú régiójában matematikai módszer alkalmazásával optimalizálhatóak-e a kiszállítási körök. Az elektromos meghajtású autók jelentős fejlődésen estek át az utóbbi időben. Arra is kerestem a választ, hogy ezek az autók vajon leválthatják-e a gázolajjal működő autókat. Egy konkrét típus bemutatásával kiszámolom, mennyibe kerül egy ilyen autó fenntartása. A problémát az energia tárolása jelenti. A kérdés az, hogy ez összeegyeztethető-e a vállalkozás kiszállítással, áthidalhatóak-e ezek a nehézségek úgy, hogy a kiszállítási készség, a vevői elégedettség ne csökkenjen. Az esettanulmányok megmutatják, hogy az elosztási logisztikát támogató program fejlesztése mindenképpen ajánlott a cég számára. Annak segítségével jelentős költséget takaríthatna meg, és a vevők elégedettsége is növekedne.

Kulcsszavak: *optimalizálás, vevői elégedettség, ellátási lánc menedzsment*

Possibilities for the development of distribution systems

Nowadays, it is natural for a car mechanic to click one button on the web shop of a car parts wholesaler and to receive the required car part in few hours. This document will review the processes which are behind this system. The traders are not just competing with the prices and quality of the products, but also with the speed of the order deliveries. The companies have to re-evaluate from time to time their distribution chain and improve it if they wish to stay competitive. I present in my document enterprise, the car parts trader, whose main profile is wholesale and the delivery of orders to buyers. I will then assess this for one of the biggest regions with the possibility of optimizing the delivery cycles via applying a mathematical method. Electric cars have been developing significantly lately. My document will also explore the possibility of these cars replacing traditional petroleum fuelled cars. I will calculate exactly the running cost of this kind of car. The challenge is the storage of the energy; this challenge may be compatible with the delivery of enterprise, if these challenges could be solved without harming the delivery capabilities and customer satisfaction. The case studies represent that software which supports the distribution for the company is crucial. Thanks to the software, significant cost could be saved and also the satisfaction of customers could be increased.

Keywords: *optimization, customer satisfaction, supply chain management*

DR. BARANYI ARANKA

egyetemi docens

baranyi.aranka@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Számviteli és Pénzügyi Tanszék

Hazai vállalkozási szféra pénzügyi helyzetének vizsgálata objektív mutatószámok alkalmazása mellett

Magyarországon 2016-ban több mint 1800.000 regisztrált vállalkozás működött, ez 45%-kal több 2006-hoz képest. Úgy tűnik a vállalkozási kedv töretlen, némi csökkenés a gazdasági és pénzügyi válság idején következett be. Az adatok azonban félrevezetőek lehetnek, ugyanis a válság előtti években a regisztrált vállalkozások 52–55%-a volt működőképes, ami a válság előretörésével rohamosan csökken, mígnem 2013–2014 évek vonatkozásában eléri a mélypontot 35%-nál. Ha a vállalkozások működését hosszabb távon szeretnénk vizsgálni, akkor még érdekesebb képet kapunk, ugyanis azon vállalkozások száma, amelyek legalább 10 éven keresztül produkáltak folyamatos működést, alig éri el a 200.000 vállalkozási létszámot, ez a szám nem éri el a működő társas vállalkozások 50%-t. A szakirodalom szerint a hosszútávon, stabilan működő vállalkozások tudnák elősegíteni a tartós növekedést, ellenben a gyors fiatalodással. Azonban ez nem csak hazai sajátosság, a felgyorsult világban a változásokra a vállalkozásoknak gyorsan kell reagálni. A vállalkozás életkora, múltja alapján már nem lehet megítélni a kockázatosságát, más szempontokat is célszerű figyelembe venni, ami behatárolja a vállalkozás finanszírozásának módját és szerkezetét az egyes életkori szakaszok tekintetében.

Kulcsszavak: *likviditás, kockázat, stabilitás, versenyképesség, finanszírozás*

The examination of the financial situation of Hungarian enterprises by applying objective indicators

In Hungary more than 1800.000 ongoing enterprises were registered in 2016, which is 45% more than in 2006. Seemingly, entrepreneurial spirit is strong although there was a little reduction at the time of the economic and financial crisis. However, data can be misleading as during the years prior to the crisis 52-55% of the registered enterprises were operating, which was constantly decreasing with the crisis when it reached its trough at 35% in 2013 and 2014. If we would like to examine the running of enterprises in the long term, the picture is more varied as the number of enterprises that were continuously active at least for 10 years hardly reaches 200.000, that is, nearly 50% of ongoing joint ventures. According to literature stable enterprises operating in the long term could enhance constant growth in contrast with rapid youthfulness. Nonetheless, it is not only a Hungarian special feature as enterprises are to react quickly to the changes in our rapidly changing world. On the basis of the years and past of the enterprise its riskiness can no longer be assessed as other points should also be considered that put some limit to the method and structure of financing at different stages of life.

Key words: *liquidity, risk, stability, competitiveness, financing*

KEREKESNÉ DR. MAYER ÁGNES

főiskolai docens

kerekesne.mayer.agnes@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Marketing és Vendéglátás Tanszék

Az V. Magyar Sajtmustra kínálati palettájának innovatív bővítése - Tapasztalatok a sajt-sör, sajt-bor és sajt-gyümölcs workshopok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban

Egy ország lakosságának sajt kultúráját a készített és forgalomban lévő sajt félések sokszínűségén kívül a gasztronómiában betöltött szerepe is tükrözi. A sajt kultúra erősítése a sajt fogyasztás ismereteinek magas, mesteri fokra emelése nem megy egyik napról a másikra. Még sokat kell munkálkodnunk azon, hogy a magyar emberek egyre fogékonyabbak legyenek például a sajt és ital társítási prémium gasztronómiai életérzésre.

A KKASE - Sajt készítő Egyesülete (www.satjut.eu) célul tűzte ki, hogy az idén immár ötödik alkalommal megrendezett Magyar Sajtmustra fesztivállal (www.sajtmustra.hu) a magyar sajt kultúra formálódását segítse, ezért a rendezvény programjai között idén először megrendezésre kerültek az ún. párosítási workshopok, ahol sajt-bor, sajt-sör és sajt-gyümölcs társítási kóstolókon vehettek rész a vendégek. A szakmai moderátorok által vezetett kurzusokon a sajt készítő bemutatták munkásságukat és sajtjaikat, majd a borászok ill. sörfőző, valamint gyümölcslekvárokat készítő mesterek ajánlották a magukkal hozott termékeiket. Miközben a termelők meséltek a termékeikről, a vendégekkel közös kóstolás folyt, mely során gasztronómiai szakemberek segítettek felismerni az összetartozót vagy az éppen kevésbé összeillőt. Az asztalokon elhelyezett sajt aromakorong az íz érzetek szavakba öntéséhez volt a résztvevők segítségére. Az itt átadott tudás, a megszerzett ismeretek nemcsak a fogyasztó ízlését formálják, hanem közvetetten visszahatnak a termelőre is, akik az igényeknek megfelelő sajtot igyekeznek készíteni.

Kulcsszavak: sajt, gasztronómia, étel-ital párosítás, turizmus attrakció

Cheese and drink pairings at the V. Magyar Sajtmustra (V. Hungarian Cheese Festival)

The cheese culture of a country does not only depend on what kind of cheeses are produced and sold in the markets but also their role in the gastronomy reflects it. Enhancing of the cheese culture is not happening day by day. We have to work a lot to make Hungarian people susceptible to a kind of gastronomy sensation of life during e.g. cheese and drinks pairing and tasting event.

The KKASE Hungarian Association of Cheesemakers set a target of increasing the popularity of Hungarian cheeses and cheese culture, so they organized cheese and drinks pairing workshops at the V. Hungarian Cheese Festival. It was the first time organizing that kind of attractions, where the guests could taste cheese with wine, beer and fruit jam as well. The workshops were moderated by famous gastronomic experts. While the producers were introducing themselves and their products there was a collective tasting. An aroma wheel was put on every table to help to find the right words for the sensed tastes and smells. The knowledge thus gained impacts on not only the consumers but the producers as well. They will produce that kind of product which suit the consumer's requirements.

Keywords: *cheese, gastronomy, food and drink pairing, tourism attraction*

KOVÁCS GYÖNGYI

tanársegéd

kovacs.gyongyi@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Marketing és Vendéglátás Tanszék

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 dokumentumelemzése a fenntarthatóság aspektusából

A fenntarthatóság kérdése a turizmusban évtizedek óta megtalálható mind a kutatói munkákban mind a gyakorlati alkalmazások területén. A pályázati források egyik alapfeltétele a fenntarthatóság, mint kritérium beépítése a beruházási stratégiába. Ennek ellenére sokszor tapasztalható, hogy a döntéshozók, szakemberek a fenntarthatóságot mindössze a kommunikációban használják, esetleg a tartalmát csupán a gazdasági pillérrel azonosítják.

A társadalmi és környezeti fenntarthatóság kérdése azonban ennél jóval meghatározóbb kellene legyen, aminek – mintegy példát statuálva – elsőként a kormányzati tervdokumentumokban, fejlesztési stratégiákban szükséges nyomatékot adni. A turizmus központi kezelése hazánkban az elmúlt évtizedekben több irányt is mutatott, melyben a környezeti fenntarthatóság esetenként igen nagy hangsúlyt kapott. Jelen kutatás legfőbb kérdése, hogy megmaradt-e az intenzív környezeti felelősségvállalás a turizmus tervezése során, illetve – igazodva a nemzetközi trendekhez – milyen mértékben jelent meg a társadalmi-szociális pillér mellette.

Kulcsszavak: *turisztikai tervdokumentum, hosszú távú stratégia, környezeti és társadalmi felelősségvállalás*

DR. NAGY-KOVÁCS ERIKA

főiskolai docens

nagy-kovacs.erika@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete Marketing és Vendéglátás Tanszék

A felsőfokú intézmények választását befolyásoló tényezők

A tanulók jóval az első beiratkozásuk előtt elkezdnek gondolkodni a továbbtanulási lehetőségekről. Ugyanakkor felmerül a nagy kérdés: felsőoktatás vagy szakmatanulás? A gimnáziumokban tanulók nagyobb arányban jelentkeznek főiskolára vagy egyetemre, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a szakköznevelőkben tanulókat sem. 2017 őszén ez utóbbi iskolák végzős és technikus képzésén részt vevő tanulók jövőbeli elképzeléseit tártam fel: akarnak-e továbbtanulni, döntéseiket milyen tényezők befolyásolják? A felsőoktatást választókat milyen tényezők motiválják? Melyek azok a szempontok, amelyek döntő szerepet játszanak a felsőoktatási intézmények közötti választásban?

Összességében megállapítható, hogy a tanulók nagy része határozott elképzeléssel rendelkezik mind a szakma, mind a felsőoktatási szakok esetében – rövidtávon. Nyitva hagyják az elhelyezkedni kívánók a levelező tagozaton való továbbtanulás lehetőségét a munkához, a jövőbeni változásokhoz igazodva.

A felsőoktatást választókra nagy hatással van a szakmai gyakorlaton szerzett tapasztalat, a kortársak véleménye, a leendő diplomával való elhelyezkedési lehetőség, valamint az intézmény nemzetközi kapcsolata.

Influencing factors on the selection of higher education institutions

Students start thinking of the opportunities of pursuing their studies well before their first enrolment. At that time, a question of choosing higher education or vocational training arises. The students from grammar schools represent a higher ratio at universities or colleges but we should not disregard the students of technical secondary education, either. In the autumn of 2017 the future perspectives of the students who are in their final year at these schools or in polytechnics were explored, namely, if they would like to continue their studies and what factors influence their decision making process. I also wanted to know what factors motivate those who opt for higher education and also what the decisive factors are in selecting higher education institutions.

On the whole, it can be stated that most students have concrete ideas concerning their career and also the study programmes in higher education in the short term. Those who have found a job leave the question of taking part in correspondence education open to take their job concerns and possible changes into account.

The experience of internships plays an influential role on those who opt for higher education together with peer opinion, the career opportunities of their future degree as well as the international relations of the institution.

KOZÁK ANITA

főiskolai docens

kozak.anita@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem
Gazdaságtudományi Intézet, Közgazdaságtan Tanszék
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

A munkaerő-piaci kihívásokra tett HR intézkedések eredményességének vizsgálata–modszertani kérdések

Az emberi erőforrás gazdálkodás terén jelentkező kihívásokra tett HR intézkedések eredményességének vizsgálata – módszertani kérdések¹

Az elmúlt évben a Regionális Gazdaságfejlesztési Kutatócsoporttal végeztünk egy kutatást „Helyi tőke, helyi foglalkoztatás Heves megyében” címmel. Primer felméréseink eredményei arra engedtek következtetni, hogy a szervezetek körében hasznos lenne megvizsgálni, miként készültek fel a jelenlegi és várható munkaerő-piaci helyzetből adódó nehézségekre. A szakképzett munkaerő hiánya, valamint a technológiai fejlődés, a munkafolyamatok automatizálása új kihívások elé állítja a vállalati menedzsmentet és a HR szakembereket. Célunk volt ezért egy olyan mérőeszköz kialakítása, amelynek használatával sikerül felmérni a munkaerő-piacon meglévő feszültségpontokat, az azokra adott szervezeti reakciókat és értékelni azok eredményességét. Annak érdekében, hogy teljes képet kapjunk a vizsgált jelenségről, empirikus kutatásunk kiterjed a munkáltatói oldal mellett a munkavállalók véleményére is. Bízunk abban, hogy – vizsgálati eredményeinkre alapozva – olyan emberi erőforrás gazdálkodással kapcsolatos gyakorlati javaslatokat tudunk megfogalmazni, amelyek hozzájárulhatnak a munkáltatói intézkedések hatékonyságának növeléséhez.

Kulcsszavak: *munkaerő-piac, munkaerőhiány, humán erőforrás gazdálkodás, menedzsment*

¹ Az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-17-4 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült.

Examining the effectiveness of HR measures for human resource management – methodological issues¹

Last year we conducted a research entitled „Local Capital, Local Employment in Heves County” with the Regional Economic Development Research Group. The results of our primary surveys allowed us to conclude that among organizations it would be useful to examine how they were prepared for the difficulties arising from the current and expected labour market situation. Skill-shortage of labour as well as technological advancement and the automation of workflows bring new challenges to management and HR specialists. Our goal was to create a measuring system to be able to assess the stress points on the labor market, analyse their organizational responses and evaluate their effectiveness. In order to get a complete picture of the examined influence our empirical research spread employees’ views besides the employer’s side. Based on our research we provide such a practical recommendations on human resource management what support increasing the efficiency of employer measures.

Keywords: *labour market, shortage of labour, human resource management, management*

¹ Supported by the ÚNKP-17-4 New National Excellence Program of the Ministry of Human Capacities.

DR. SZÁNTÓ ÁKOS

egyetemi docens

szanto.akos@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Gazdaságtudományi Intézet, Vállalkozás-gazdaságtan Tanszék

MATISCSÁKNÉ DR. LIZÁK MARIANNA

tanársegéd

matiscsakne.marianna@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem,
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Közgazdaságtan Tanszék

Előadás címe:

Az Eszterházy Károly Egyetem Egri Campus
hallgatóinak stressz-szint mérése

The stress level of the students of the Eszterházy Károly University in Eger

Összefoglaló:

A szerzők korábbi kutatásokban már foglalkoztak a stressz egészségre gyakorolt hatásával. Szántó a Rugalmas Egészségtudatossági Profil (RETP) modell két tényezőjében (Mennyire érzi a stresszt a mindennapjaiban?, Mennyi egészségkárosító tényező hat önre a munkahelyén?) szerepelteti, valamint az egészségtudatos fogyasztói magatartás elméleti modelljében is megjelenik a külső befolyásoló tényezők között.

Jelen munkában az egyik legveszélyeztetettebb fiatal csoportnál, az egyetemistáknál terveztük vizsgálni a stressz szintet. Számos teszt érhető el és van használatban ennek mérésére. Éppen ezért elsőként annak meghatározását tűztük ki célul, hogy mely tényezők figyelembevételével, használatával kellene mérnünk a stressz mértékét. Ebből a szempontból mi az alábbi tényezőket tartottuk fontosnak: fáradtság, alvásminőség, allergia, emlékezet, önbizalom, szabadidő, nyitottság, emésztési problémák, koncentráció, testmozgás gyakorisága, orvoshoz járás gyakorisága.

Ezeket a tényezőket a hallgatókkal készített mélyinterjúk segítségével teszteltük, illetve vizsgáltuk, hogy ők mely tényezőket említik a stressz vonatkozásában. Ezek alapján az alábbi stressz teszt alkalmazása mellett döntöttünk.

Stressz teszt

Pontozd 1-től 5-ig!

1: soha, egyáltalán nem, 2: nem jellemző, 3: néha, 4: általában igen, 5: nagyon, mindig

1. Gyakran érzel fáradtságot?
2. Reggel kimerültnek érzed magad?
3. Alvászavaraid vannak?
4. Emésztési problémáid vannak?
5. Allergiás tüneted van?
6. Koncentrációs nehézségeid vannak, nehezen döntesz?
7. Gyakran felejtessz el dolgokat?
8. Ingerlékeny, hirtelenharagú vagy?
9. Elvesztetted magabiztosságod?
10. Egyre nehezebben tudsz kikapcsolódni?
11. Úgy érzed, hogy nincs időd önmagadra?
12. Visszahúzódóvá váltál?

Kulcsszavak: *stressz, stressz mérése, egyetemisták, egészség*

Abstract:

The authors already have payed attention earlier to the effects of stress. It was included in two factors of the Flexible Health Awareness Profile (FHAP) model (How much stress do you feel in your everyday life?, How many health-damaging factors have you in your workplace?) by Szántó. Over and above it is also involved in the external influencing factors in the health conscious consumer behaviour theoretical model.

In this paper we plan to examine the stress level at the one of the most compromised young group, at the university students. There are lot of tests to measu

re it. Therefore, our first goal was to determine those factors which have to use for the measurement of stress level. From this aspect we thought the next factors are important: fatigue, sleep quality, allergy, memory, self-confidence, leisure, open-mindedness, digestive problems, concentration, frequency of exercise, frequency of attendance of doctors.

These factors were tested by deep interviews with students. In the interviews we also examined what factors were important for the students in connection with stress. Based on these, we decided to apply the following stress test.

Stress test

Score 1 - 5!

1: never, not at all, 2: not typical, 3: sometimes , 4: usually yes , 5: always

1. Do you often feel tired?
2. Are you feeling exhausted in the morning?
3. Do you have sleeping disorders?
4. Do you have digestive problems?
5. Do you have allergic symptoms?
6. Do you have concentrating difficulty, are you having trouble deciding?
7. Do you often forget things?
8. Are you hot-tempered, irascible?
9. Have you lost your self-confidence?
10. Are you ever more difficult to relax?
11. Do you feel that there is no time for yourself?
12. Have you become retractable?

Key words: *stress, measurement of stress, university students, health*

DR. PALLÁS EDITH

főiskolai docens

pallas.edit@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete, Marketing és Vendéglátás Tanszék

Együttműködés és minőségbiztosítás a borturizmusban

Egy innovatív példa

Napjainkban a modern életkultúra részét képezi a kulturált italfogyasztás, ezen belül is kiemelt helyet foglal el, az életstílus részévé vált a borfogyasztás. Magyarországon 22 borvidék verseng a fogyasztókért, ráadásul még a külföldi borok beáramlása is nehezíti a borok értékesítését. A szőlőtermesztéssel és borellátással foglalkozó vállalkozások és a szőlő-bor ágazatért felelős szervek összefogása nem zökkenőmentes, a termelők értékesítési gondokkal küzdenek. A korábban létrehozott klaszterek nem működnek aktívan. A kistermelők nem, a közepes vállalkozások pedig csak korlátozottan tudják boraikat kereskedelmi hálózatokban eladni. A gazdasági szereplők széles együttműködésen alapuló, komplex szolgáltatásokat kínáló, minőségi borturizmus részleges megoldást jelenthet erre a problémára, mivel a borok direkt értékesítésén kívül a szolgáltatásokból is jelentős bevételt képes realizálni. A borturisztika fontos hatása, hogy a vidéki térségekben munkahelyeket teremt, ill. tart meg, hozzájárul az életminőség javulásához. A borturisták számára egyedi, különleges élményeket kínál, melyek vonzóvá teszik ezt a szabadidő eltöltési formát.

Tanulmányom a minőségi borturizmus egy kiemelkedő német példáját kívánja bemutatni.

Kulcsszavak: *borturizmus, komplex szolgáltatások, együttműködés, minőségbiztosítás, innováció*

Cooperation and quality assurance in wine tourism

An innovative example

Nowadays moderate drinking is part of modern life culture. Within it, wine consumption has a significant share as it has become part of a lifestyle. In Hungary 22 wine regions are competing for consumers. To make things worse, the import of foreign wines makes selling Hungarian wines more difficult. The cooperation between wine producing and vine growing enterprises and organisations responsible for the industry is not smooth enough and producers have to cope with the hardships of selling. The formerly established clusters are not working properly. Small-scale producers are unable to sell their wines for commercial purposes while medium-sized enterprises also have restricted opportunities of sale. A broader cooperation of economic players offering complex services in quality wine tourism could partly mean a solution to resolve the problem as in addition to the direct sales of wines, a significant profit is made from services, as well. An important impact of wine tourism is to create and maintain jobs in the rural areas, so it contributes to improving the standard of living. It offers unique and special experiences to wine tourists and in this way it makes this free time activity attractive.

The paper aims to show an outstanding German example of quality wine tourism.

Key words: *wine tourism, complex services, cooperation, quality assurance, innovation*

DR. CSÁFOR HAJNALKA

egyetemi docens, dékán, intézetigazgató
csafor.hajnalka@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem
 Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
 Gazdaságtudományi Intézet

A duális képzés, mint felelős vállalati tevékenység, fejlesztés az Észak-magyarországi régióban

Előadásomban azt mutatom be, hogy a duális oktatási rendszerben való vállalati részvétel egyfajta társadalmilag felelős tevékenységet jelent, hiszen amellett, hogy a vállalatnál is munkaviszonyban lévő nappali tagozatos hallgatók munkája a vállalat számára hasznos, a vállalat szakembereinek is nagyon sok energiát kell arra fordítaniuk, hogy folyamatosan képezzék a nála dolgozó hallgatókat és a munkavégzéshez szükséges kompetenciáikat fejlesszék. Bemutatom, hogy milyen formái lehetnek az egyetemek és a vállalatok közötti együttműködésnek, különös tekintettel azon tevékenységekre, amelyekben a vállalati szakemberek az egyetemi hallgatók képzésében is bekapcsolódnak. A magyarországi felsőoktatási duális képzés néhány fontos aspektusának kiemelése után annak az észak-magyarországi kutatásnak az eredményeit mutatom be, amelyben a duális képzés vállalati aspektusait vizsgáltuk Eger és Sárospatak (vagyis az Eszterházy Károly Egyetem két kampusza) vonzáskörzetében.

A kutatás eredményei és saját tapasztalatok alapján összefoglaló megállapításokat teszek a duális képzés jelenlegi helyzetéről, és javaslatokat teszek a képzési forma fejlesztésére a régióban.

Kulcsszavak: *vállalati felelősségvállalás, felsőoktatás, duális képzés, képzésfejlesztés*

The Dual Educational System as a Responsible Corporate Activity and its Development in the Northern Hungarian Region

In paper I'm going to show that participation in the dual educational system is a kind of socially responsible activity of corporations, as the work of those full time students who are in employment at the corporations simultaneously with their studies, is definitely beneficial for them, but the corporate experts have also to devote their energies to educate them and develop their competencies constantly.

I'm going to enumerate the types of the cooperation between universities and corporations, focusing on those activities in which corporate experts are involved in university education. After highlighting the main aspects of dual educational system in the Hungarian higher education, I'm going to present the results of a Northern-Hungarian research on corporate aspects of dual educational system in Eger and Sárospatak region (which are the two campuses of Eszterházy Károly University). The conclusions and proposals of my paper derive from the research results and also from our own experiences on establishment of dual educational system at our university.

Keywords: *corporate social responsibility, higher education, dual educational system, practical training*

DR. TARALIK KRISZTINA

egyetemi docens

taralik.krisztina@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete Üzleti Tudományok Intézete Menedzsment Tanszék

DR. DOMÁN SZILVIA

főiskolai docens

doman.szilvia@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem, Gyöngyösi Károly Róbert Campus
Üzleti Tudományok Intézete Marketing és Vendéglátás Tanszék

A kultúra hatása a fogyasztói magatartásra

Hogy mit jelent a kulturális környezet, az egyén számára addig általában fel sem tűnik, amíg nem kerül más kultúrából származó emberek közé, pl. egy külföldi út során. Az idegen kulturális környezetben megjelenő szorongást nevezzük kultúr sokknak, amikor nem tudunk eligazodni a minket körülvevő emberek reakcióin, nem tudunk szándékaink szerinti interakcióba lépni velük. A kultúra ugyanakkor nem homogén természetű, társadalmunkon belül kisebb nagyobb csoportok gyakorolnak hatást az egyénre. A globális piacokat célzó vállalatoknak érdemes szem előtt tartani a kultúrákban rejlő különbségeket, mert ami az egyik országban sikeres marketing gyakorlat, az nagy felháborodást és ellenszenvet kelthet a márka iránt egy másik országban. A kultúrának a munkahelyi értékekre gyakorolt hatását legátfogóbban Geert Hofstede vizsgálta meg. Az általa definiált 6 dimenzió jól mutatja az egyes országok közötti kulturális különbségek lényegi vonásait. Hogy jobban érzékelhessük a globális piacokon megjelenő vállalkozások nehézségeit mind a marketing, mind a humánerőforrás menedzsment területén, érdemes megnézni néhány ország – így Magyarország - jellemzőit e dimenziókalapján.

Kulcsszavak: *kultúra, fogyasztói magatartás, a kultúra jellemzői, a kultúra dimenziói,*

The effect of culture on the customer behaviour

People do not notice the meaning of cultural environment until they travel to countries with different culture. Cultural shock is a physical or emotional anxiety that one suffers when coming to live in another country or a place that is different from the place of origin, because we can't predict other people's reactions, we can't communicate with them. Culture is not homogenous, rather various groups influence the individuals within the society. Multinational companies should keep an eye on cultural differences, because a successful marketing activity may lead to indignation in another country. Geert Hofstede conducted perhaps the most comprehensive study of how values in the workplace are influenced by culture. He created 6 dimensions which indicate the main cultural differences among countries. To emphasise the difficulties of multinational companies in marketing and human resource management we should examine the characteristics of some countries – including Hungary's characteristics - based on these dimensions

Key words: *culture, customer behaviour, characteristics of culture, dimensions of culture*

DR. ROMÁN RÓBERT

főiskolai docens

roman.robort@uni-eszterhazy.hu

Eszterházy Károly Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Gazdaságtudományi Intézet, Közgazdaságtan Tanszék

A hazai cégalapítások és a devizahitelek utóhatásai

A kölcsönszerződés megkötése során a bank, mint kölcsönt nyújtó arra vállal kötelezettséget, hogy egy meghatározott összeget az adós rendelkezésére bocsát. A bank által nyújtott hitelt üzleti kamat és költség egyaránt terhel.

A deviza alapú kölcsönök annyiban voltak sajátosak a forint alapú kölcsönökhöz képest, hogy az elszámolás svájci frankban, euróban, vagy japán jenben történt, azonban ez csak az elszámolás alapja volt, a kölcsön azonban forintban lett kihezelve. A szerződés alapján az árfolyamkülönbség az adóst terhelte.

A gazdasági válság hatására a forint és a devizaárfolyamok megváltoztak, az adósok helyzete elnehezedett, mely nem egyedi jelenség volt, hanem olyan sok természetes személyt érintett, hogy ez társadalmi szintű problémává is vált. Ebből következően a jogalkotásnak is bele kellett avatkoznia a folyamatokba, noha magánjogi jogalanyok egyedi szerződéseiről volt szó. A jogalkotási folyamatot megelőzték a sorozatos polgári perek, melyek a szerződések érvényességét vitatták. Ennek az eredménye a Kúria egyik jogegységi határozata lett.

A DH 1 és DH 2 törvényekkel rendezett folyamat lezárult, azonban ezek utóhatásai akként élnek, hogy az adósok problémáira szakosodott cégek nagy számban jöttek létre.

Kulcsszavak: *devizakölcsön, cég, költség, kamat, pénzügyintézet*

The after-effects of the domestic foundations of companies and the foreign currency loans

During the conclusion of the credit and loan contract the bank, as a loan provider, undertakes commitment to make a defined amount available to the debtor. The loan, which is provided by the bank, is burdened by interest and costs, too.

The foreign currency- based loans were special compared to the Hungarian Forint- based loans in a way that the account was in Swiss Franc, Euro or Japanese Jen. However, it was only the base of the account, while the loan itself was placed in Hungarian Forint. The price difference burdened the debtor according to the contract.

The Hungarian Forint and the foreign exchange rate changed by the effect of the economic crisis, the debtors' situations became more and more difficult. It was not a unique phenomenon, but it became a social level problem as it affected a lot of natural persons. As a result of that the legislation had to intermeddle in in the process; although, it was about private entities' special contrasts. The serial civil suits preceded the legislative process, which disputed the validity of the contrasts. The result of that was the one uniformity resolution of the Supreme Court of Hungary.

The process was terminated and settled by the DH 1 and DH 2 laws. However, their after-affects exist in a way that the companies, which are specialised in the debtors' problem, are being founded in force.

Key words: *foreign exchange loan, company, costs, inerest, financial insitution*

